

OKA

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI
MIDDLE BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

LİTVANYA- LETONYA-ESTONYA-FİNLANDİYA ÇALIŞMA ZİYARETİ

06-13 Eylül 2014

Ziyarete Katılanlar

Adı – Soyadı :

Cevdet CAN, Yönetim Kurulu Başkanı, Tokat Valisi
İbrahim Halil ÇOMAKTEKİN, Amasya Valisi
Sabri BAŞKÖY, Çorum Valisi
Hüseyin AKSOY, Samsun Valisi
Cafer ÖZDEMİR, Amasya Belediye Başkanı
Av.Eyüp EROĞLU, Tokat Belediye Başkanı
Mustafa ÇİTTİR, Amasya İl Genel Meclis Başkanı
Halil İbrahim KAYA, Çorum İl Genel Meclis Başkanı
Adem DİZER, Tokat İl Genel Meclis Başkanı
Murat KIRLANGIÇ, Amasya TSO Yönetim Kurulu Başkanı
Ahmet ARAT, Tokat TSO Yönetim Kurulu Başkanı
Prof.Dr.Metin ORBAY, Amasya Üniv. Rektörü ve Kalkınma Kurulu Bşk.
Mevlut ÖZEN, OKA Genel Sekreter
İ.Ethem ŞAHİN, OKA PPKB Başkanı

Konu: Litvanya, Letonya, Estonya, Finlandiya Çalışma Ziyareti

Görev Yeri : Vilnius, Riga, Tallinn, Helsinki

Görev Tarihi: 06.09.2014-13.09.2014

RAPOR ÖZETİ:

Ajansımız görev ve yetkileri arasında, Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak da bulunmaktadır. Bu kapsamda, kültür ve turizm konusunda marka şehir haline gelmiş ve bu konuda özgün faaliyetleri ile önplana çıkmış şehirlerin yönetimi, şehir halkıyla yönetim arasındaki etkileşim, araştırma ve geliştirmeyi destekleme kapasitesi yönünden önde gelen ülkelerden olan Finlandiya, Estonya, Letonya ve Litvanya'ya 6-13 Eylül 2014 tarihleri arasında 1 haftalık çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışma ziyaretine Yönetim Kurulu üyelerimizden Yönetim Kurulu Başkanı ve Tokat Valisi Sn. Cevdet CAN, Amasya Valisi Sn. İbrahim Halil ÇOMAKTEKİN, Çorum Valisi Sn. Sabri BAŞKÖY, Samsun Valisi Sn. Hüseyin AKSOY , Amasya Belediye Başkanı Cafer ÖZDEMİR, Tokat Belediye Başkanı Eyüp EROĞLU, Amasya İl Genel Meclisi Başkanı Mustafa ÇİTTİR, Çorum İl Genel Meclisi Başkanı Halil İbrahim KAYA, Tokat İl Genel Meclisi Başkanı Adem DİZER, Amasya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Murat KIRLANGIÇ, Tokat Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet ARAT ile Ajansımız Genel Sekreteri Mevlut ÖZEN ve Birim Başkanı İbrahim Ethem ŞAHİN katılım sağlamıştır.

Çalışma ziyareti kapsamında Vilnius, Riga, Tallinn ve Helsinki Büyükelçilikleri ziyaret edilmiş, Vilnius ve Helsinki Ticaret Müşavirleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Riga Kültür Başkenti Ajansı, Estonya Bölgesel ve Yerel Kalkınma (ERKAS), e-Estonia Teknoloji Araştırmaları Kurumu, Estonya Yatırım Tanıtım Ajansı (LIAA), Helsinki Teknopolis Şirketi ziyaret edilerek yetkililer ile görüş-bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

LİTVANYA

Nüfus (2014)	2.944.459
Yüzölçümü	65.300 km ²
Kişi başı GSYİH (Nominal)	16.741 \$
İşsizlik	%11,3
GSYİH Payları	Hizmetler (%68,4), Sanayi (%28,4), Tarım (%3,3)
İhracat	29 milyar \$
İthalat	31,4 milyar \$
Türkiye'nin Litvanya'ya ihracatı	403,3 milyon \$
Türkiye'nin Litvanya'dan ithalatı	178,7 milyon \$
Bölgenin Litvanya'ya ihracatı	3,2 milyon \$
Bölgenin Litvanya'dan ithalatı	25,6 bin \$
Büyükelçi (Vilnius)	Aydan YAMANCAN

Tarım sektörü GSYİH'nin çok küçük bir bölümünü oluşturmakta olup, ülkedeki işgücünün %6.4'ünü istihdam etmektedir. İmalat sektörünün GSYİH içindeki payı son yıllarda sürekli düşerek 2010 yılında %14 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektörü işgücünün %16.3'ünü istihdam etmektedir. Tekstil, mobilya, gıda, ilaç, kimya önemli sanayi kollarıdır. Tarım sektörü GSYİH'nin çok küçük bir bölümünü oluşturmakta olup, ülkedeki işgücünün %6.4'ünü istihdam etmektedir. Et, sütçülük ve balık ürünleri önemli ihraç ürünleridir.

Türkiye ile Litvanya arasındaki ticaret varolan potansiyelin çok altında olmasına rağmen ticaret hacmimiz son yıllarda artış göstermiştir. 2008 yılında Litvanya'ya ihracatımız 231 milyon dolar iken, 2011 yılında 274 milyon dolara yükselmiştir. 2011 yılında Litvanya'dan olan ithalatımız ise 148 milyon dolardır. 422 milyon dolarlık bir ticaret hacmi sözkonusudur.

Ziyaret programı kapsamında ilk olarak Vilnius Büyükelçisi Sn. Aydan YAMANCAN ve Ticaret Ateşi Sn. Metin KIRKAN ile akşam yemeğinde bir araya gelinmiştir. Litvanya ekonomisi, gerçekleştirilen faaliyetler, ülkemiz açısından ticari fırsatlara ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

LETONYA

Nüfus (2014)	1.997.500
Yüzölçümü	64.589 km ²
Kişi başı GSYİH (Nominal)	16.620 \$
İşsizlik	%9,6
GSYİH Payları	Hizmetler (%69,3), Sanayi (%26,3), Tarım (%4,4)
İhracat	12,5 milyar \$
İthalat	15,9 milyar \$
Türkiye'nin Letonya'ya ihracatı	151,2 milyon \$
Türkiye'nin Letonya'dan ithalatı	172,5 milyon \$
Bölgenin Letonya'ya ihracatı	1 milyon \$
Bölgenin Letonya'dan ithalatı	4,1 milyon \$
Büyükelçi (Riga)	Şerife Serap ÖZCOŞKUN

Letonya, 1991'de bağımsızlığını kazandıktan sonra pazar ekonomisine geçmiştir. Ekonomiye büyük ölçüde özel sektör hakimdir. Letonya Maastricht kriterlerini 2012 itibariyle karşılayarak, 2014'te Eurozone'a katılmıştır.

Letonya temasları kapsamında ilk olarak Riga Büyükelçiliği'nde Büyükelçi Sn. Şerife Serap ÖZCOŞKUN ile bir araya gelinerek ekonomik, ticari ve turistik faaliyetler hakkında bilgi alınmıştır.

Riga'daki ziyaretler arasında Riga Avrupa Kültür Başkenti Ajansı ziyaret edilerek Ajans Direktörü Aiva Rozenberga tarafından heyetimize bir sunum yapılmıştır.

ESTONYA

Nüfus (2014)	1.315.819
Yüzölçümü	45.227 km ²
Kişi başı GSYİH (Nominal)	20.179 \$
İşsizlik	%8,3
GSYİH Payları	Hizmetler (%66,1), Sanayi (%30,2), Tarım (%3,7)
İhracat	17,4 milyar \$
İthalat	17,9 milyar \$
Türkiye'nin Estonya'ya ihracatı	197,4 milyon \$
Türkiye'nin Estonya'dan ithalatı	258,7 milyon \$
Bölgenin Estonya'ya ihracatı	335,4 bin \$
Bölgenin Estonya'dan ithalatı	18 bin \$
Büyükelçi (Tallinn)	Ahmet ÜLKER

Estonya ekonomisi 2004 yılı Mayıs ayında AB'ye üye olan ülkeler arasındaki en küçük ekonomidir. Ülkenin küçük ölçeği tüketim malları üretimine dönük yatırımlar bakımından cazibesini sınırlamaktadır. Buna karşılık yeni gelişmelere açık olması ve yatırımlar için uygun bir iş ortamı sağlaması Estonya'yı yüksek teknoloji üretim için cazip bir pazar haline getirmektedir. Satın alma gücü paritesine göre kişi başına düşen GSYİH diğer Baltık ülkelerinden daha yüksektir.

Estonya, TradeMap verilerine göre 2013 yılında 18,2 milyar Dolar tutarında ihracat, 18,9 milyar Dolar tutarında ithalat gerçekleştirmiştir.

Tallinn'de Büyükelçi Sn. Ahmet ÜLKER ziyaret edilerek Estonya'daki çalışmalar ve iki ülke ilişkilerindeki fırsatlar hakkında bilgi alınmıştır. Estonya'nın Finlandiya ile olan yoğun sermaye hareketleri ve yakın coğrafyasına yönelik sunduğu hizmetler incelenmiştir.

Tallinn'de ayrıca Estonya Bölgesel ve Yerel Kalkınma (ERKAS) ziyaret edilmiştir. ERKAS, Estonya Şehirleri Birliği ve Estonya Belediyeler Birliği'nin ortak olarak faaliyet gösterdiği bir kalkınma birliğidir. Bu kurumlar için fon sağlama ve proje hazırlama konusunda çalışmalar yapmaktadır. ERKAS konusunda başkan Toivo RIIMAA'dan bilgi alınmıştır.

Tallin şehir merkezinde bulunan internet ve bilişim teknolojileriyle ilgili "e-Estonia Showroom" ziyaret edilmiştir. Estonya'da internet ve bilişim konularına çok önem verilmekte olup açılışı Estonya Cumhurbaşkanı tarafından yapılan kurum sağlık, eğitim, vergi, oy verme vb. pek çok kamu hizmetinin internet üzerinden güvenli bir ortamda gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır.

FİNLANDİYA

Nüfus (2014)	5.457.429
Yüzölçümü	338.424 km ²
Kişi başı GSYİH (Nominal)	46.098 \$
İşsizlik	%8,5
GSYİH Payları	Hizmetler (%71,2), Sanayi (%25,9), Tarım (%2,8)
İhracat	78,2 milyar \$
İthalat	81,9 milyar \$
Türkiye'nin Finlandiya'ya ihracatı	298 milyon \$
Türkiye'nin Finlandiya'dan ithalatı	1,2 milyar \$
Bölgenin Finlandiya'ya ihracatı	946,7 bin \$
Bölgenin Finlandiya'dan ithalatı	176,6 bin \$
Resmi Dil	Fince
Büyükelçi (Helsinki)	Adnan BAŞAĞA

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Finlandiya 257,1 milyar dolarlık GSYİH (2013) sahiptir. 2013 yılında 74,3 milyar dolarlık ihracat ve % 0,40'lık payla dünyanın en büyük 45. İhracatçısıdır (Trademap). AB ülkeleri arasında ise ihracatta 16. sırada, ithalatta 15. sıradadır (Trademap).

Finlandiya bugün büyük ölçüde endüstrileşmiş bir serbest piyasa ekonomisine sahiptir. 2013 yılında 257,1 milyar \$'a ulaşan Gayrisafi Milli hasılası ile Avusturya, Belçika, Hollanda ve İsveç ile benzer bir büyüklüğe sahiptir. Ekonomide özellikle imalat sanayiinde (ormancılık, metal işleme, dizayn, telekomünikasyon ve elektronik) son derece rekabetçi sektörlere sahiptir.

Helsinki Helsinki Teknopolis ziyaret edilmiştir. 1700 şirketin yer aldığı bir Teknopark olan Teknopolis faaliyetleri hakkında Yatırımcı İlişkileri Müdürü pasi Hiedanpaa ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Helsinki ziyaretlerin son adımı Helsinki Büyükelçiliği ziyaret edilerek Büyükelçi Sn. Adnan BAŞAĞA'dan Finladiya ile ilişkilerimiz, yatırım ortamı, ülkemizle oluşturulabilecek potansiyel işbirliği alanları konusunda fikir alışverişinde bulunulmuştur.

DEĞERLENDİRME

Heyetimizin yoğun ziyaret programı sonucunda teknoloji geliştirme bölgeleri, lojistik, kültür endüstrisi ve turizm konularında Bölgemizde yürütülen ve planlanan çalışmalara yön verecek bilgiler edinilmiştir. Ziyaret edilen kurum ve kuruluşlar ile teknoloji bölgesi, kültür başkenti ajansı gibi tesislerde büyüklüklerin, işlem hacimlerinin ve fonksiyonlarının dünya standartlarında olduğu müşahede edilmiştir.

Kültür endüstrisi çalışmalarının geliştirilmesine yönelik olarak Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat Belediyeleri ile OKA'nın işbirliği yapabileceği ifade edilmiştir.

Ülkemizdeki ürünlerin tanıtımını ve pazarlanma imkânlarını artırmak üzere işadamları heyetlerinin fuar katılımları ve çalışma ziyareti programlarına OKA'nın aracılık yapabileceği belirtilerek bu konuda iletişimin geliştirilmesinin gerekliliği ortaya konmuştur.

Bu program ile yerel ve ulusal düzeyde ekonomik kalkınmaya yönelik gerçekleştirilen uygulama örnekleri yerinde gözlemlenmiştir. Ayrıca yetkililer ile yapılan görüşmeler esnasında ve saha ziyaretlerinde yapılan sunumlarla Ajansımızın yurtdışında tanıtımına da önemli katkıda bulunulmuştur.